

lingen. Da strafudmålingen henhører under domstolene, vil de foreslåede sanktionspositioner efter de almindelige strafferetlige regler kunne fraviges i op- og nedadgående retning af domstolene i sager, hvor de konkrete omstændigheder tilsiger dette.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, 11, 19, 21, 24 og 25, samt bemærkningerne hertil.

6. Politiets efterforskningsbeføjelser i sager om spirituskørsel og kørsel under påvirkning af andet end alkohol

6.1. Gældende ret

Efter færdselslovens § 77, stk. 1, 1. pkt., kan politiet standse et køretøj og lade det undersøge for fejl og mangler samt kontrollere, at føreren opfylder betingelserne for lovligt at kunne føre køretøjet. Politiet vil således kunne kontrollere, om føreren af køretøjet synes påvirket af f.eks. spiritus, narkotika eller medicin eller i øvrigt synes at befinde sig i en tilstand, der indebærer, at han eller hun ikke kan føre køretøjet på forsvarlig måde. Kontrol efter § 77, stk. 1, kan efter bestemmelsens ordlyd foretages, uanset om der foreligger en konkret mistanke. Bestemmelsen giver politiet mulighed for at foretage systematisk kontrol af førere af køretøjer, dvs. kontrol af førere af alle køretøjer, der passerer et kontrolsted. Politiet kan også kontrollere en enkelt fører af et køretøj. Bestemmelsen i færdselslovens § 77, stk. 1, giver ikke politiet adgang til at foretage legemsindgreb mod føreren af køretøjet.

Efter færdselslovens § 55, stk. 1, kan politiet til enhver tid kræve, at føreren af et køretøj eller en rytter foretager udåndingsprøve. Denne bestemmelse blev indført med færdselsloven af 1976 efter forslag herom i Retsudvalgets betænkning om det pågældende lovforslag, jf. Folketingstidende 1975-76, tillæg B, sp. 1846 og 1874. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at baggrunden for bestemmelsen var, at det var et vigtigt led i de samtidigt foreslåede regler om en fast promillegrænse, at der skete en forøgelse af opdagelsesrisikoen. Det blev derfor foreslået at give politiet en almindelig adgang til at kræve, at føreren af et køretøj eller en rytter foretager udåndingsprøve. Udåndingsprøve, der tages i medfør af bestemmelsen i færdselslovens § 55, stk. 1, anvendes som udgangspunkt alene som grundlag for en vurdering af, om en person skal fremstilles til udtagelse af blodprøve.

Efter færdselslovens § 55, stk. 2, kan politiet fremstille en person til udtagelse af blod- og urinprøve, hvis der er grund til at antage, at han eller hun har overtrådt færdselslovens § 53 (om spirituskørsel) eller § 54, stk. 1 eller 2, (påvirkning af andet end alkohol), eller den pågældende nægter eller ikke er i stand til at

medvirke til en udåndingsprøve. Angår mistanken andre forhold end spirituspåvirkning, kan politiet tillige fremstille den pågældende til undersøgelse af en læge. Det samme gælder ved mistanke om spirituspåvirkning, når særlige omstændigheder taler derfor.

I praksis tages blodprøve i stort set alle sager, hvor politiet antager, at en fører har overtrådt færdselslovens § 53 om spirituskørsel. Urinprøve og klinisk lægeundersøgelse foretages derimod kun undtagelsesvis i sådanne sager.

I tilfælde, hvor blodprøven viser, at føreren under eller efter kørslen har haft en blodalkoholpromille på 0,80 eller derunder, og hvor føreren ved en klinisk lægeundersøgelse er fundet påvirket, vil der normalt blive foretaget undersøgelse af de foreliggende blod- eller urinprøver i sagen med henblik på konstatering af, om den pågældende har været påvirket af euforiserende stoffer eller medicin under eller efter kørslen. At der normalt kun foretages en sådan undersøgelse af blod- eller urinprøve i tilfælde, hvor den målte alkoholpromille er 0,80 eller derunder, skyldes, at domfældelse for kørsel under påvirkning af andet end alkohol og spirituskørsel kun i ganske særlige tilfælde vil medføre en skærpelse af sanktionerne i forhold til domfældelse for spirituskørsel alene.

Det fremgår af færdselslovens § 55, stk. 3, at justitsministeren fastsætter bestemmelser om de prøver og undersøgelser, der er nævnt i § 55, stk. 1 og 2. Ved bekendtgørelse nr. 349 af 24. juni 1976 om udåndingsprøver efter færdselsloven og cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed mv. er der fastsat nærmere regler om udførelsen af udåndingsprøver.

6.2. Udvalgets overvejelser og forslag

6.2.1. Tilpasning som følge af forslaget om målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft

Udvalget har foreslået, at bestemmelsen i færdselslovens § 55, stk. 1, ændres, således at det sikres, at der tilvejebringes den nødvendige hjemmel til, at politiet kan kræve udåndingsprøver til brug for måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften.

Da hensigten med færdselslovens § 55, stk. 1, alene er at kunne foretage måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften til brug for konstatering af mistanke om overtrædelse reglerne om spirituskørsel, kan det efter udvalgets opfattelse ikke med tilstrækkelig sikkerhed antages, at færdselslovens § 55, stk. 1, efter den gældende retstilstand vil kunne anvendes som hjemmel til at foretage udåndingsprøver med henblik på måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften som bevis i sager om spirituskørsel.